
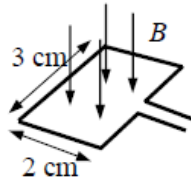
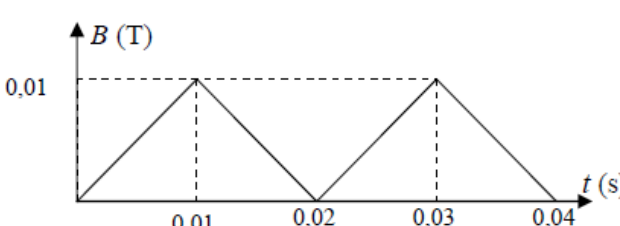

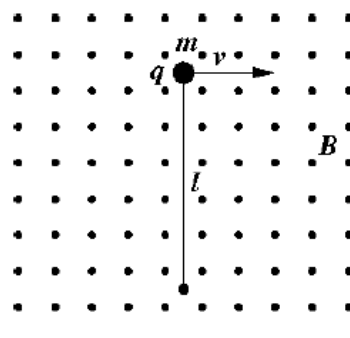
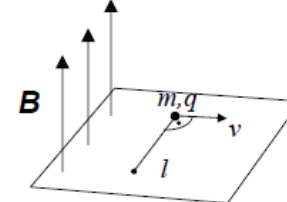

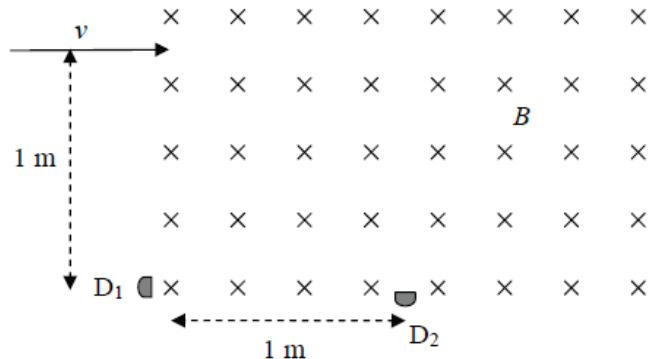

16. A mágneses tér

<p>16.1.</p> <p> e_fiz_06okt_fl.pdf</p>	<p>1. Egy $2 \cdot 10^{-4} \Omega$ ellenállású, 3 mm^2 keresztmetszetű vezetóből egy $2 \text{ cm} \times 3 \text{ cm}$-es téglalapot formálunk s azt egy a téglalap síkjára merőleges irányú, időben változó nagyságú mágneses mezőbe helyezzük. A grafikon a mágneses indukció nagyságát mutatja az idő függvényében.</p>
<p>Vö. 17.1.</p>	<p>Ábrázolja a drótban indukálódó áram erősségét az idő függvényében!</p> <p> e_fiz_06okt_ut.pdf</p>
<p>16.2.</p> <p> e_fiz_07maj_fl.pdf</p>	<p>1. A Naprendszerben egy, a Földhöz közeli helyen a mágneses indukció értéke $B = 10^{-5} \text{ T}$. A napszéllel érkező elektronok (e^-) és α-részecskék (${}^4_2\text{He}^{++}$) ennek hatására spirális pályán kezdenek mozogni. Mennyi a körmozgásukhoz rendelhető periódusidejük aránya? $m_\alpha = 6,6 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$, $m_e = 0,91 \cdot 10^{-30} \text{ kg}$, $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$</p>
<p>Vö.21. 3.</p>	<p> e_fiz_07maj_ut.pdf</p>
<p>16.3.</p> <p> e_fiz_08okt_fl.pdf</p>	<p>3. feladat</p> <p>B indukciójú, homogén mágneses mezőben egy m tömegű, q töltésű pontszerű test mozog v sebességgel. A testhez egy l hosszúságú, súlytalan fonál van hozzákötve, amelynek másik vége rögzítve van. Az ábra mutatja a test elhelyezkedését egy pillanatban. A sebesség iránya, a fonál és a mágneses indukció egymásra kölcsönösen merőlegesek. A test súrlódásmentesen mozog, rá csak a fonál és a mágneses mező hat, a gravitációt nem kell figyelembe venni! (A töltés pozitív, a mágneses indukció iránya a papír síkjából kifelé mutat.)</p> <p>Adatok: $B = 2 \text{ T}$, $m = 2 \text{ g}$, $q = 3 \text{ mC}$, $l = 5 \text{ m}$</p>
<p>Vö. 4.2.</p>	<p>a) Mekkora a v sebesség nagysága, ha a fonál a mozgás során végig egyenesen marad, de erő nem ébred benne?</p> <p>b) Mekkora lesz a fonálerő, ha az előbbi sebesség háromszorosával indul el a test?</p> <p> e_fiz_08okt_ut.pdf</p>

16.4.

3. Egy részecskefizikai kísérletben egy részecskenyaláb érkezik homogén mágneses mezőbe, melyben két detektor van elhelyezve. A részecskenyaláb protonokból, neutronokból, deutérium-magokból (deuteronokból) és alfa-részecskékből áll. A részecskék sebessége egységesen 1000 m/s. Tudjuk, hogy a D_1 detektorba csapódnak a protonok.

- Mekkora a mágneses tér B indukciójának nagysága?
- Milyen részecskék érik el a D_2 detektort?
- Hová kellene helyezni azt a detektort, amivel a neutronokat szeretnék számlálni?

Vö.:
22.6.

A mágneses indukció iránya a papír síkjára merőleges. A gravitációs tér hatásai elhanyagolhatóak. A proton töltése $q_p = 1,6 \cdot 10^{-19}$ C, tömege $m_p = 1,67 \cdot 10^{-27}$ kg.

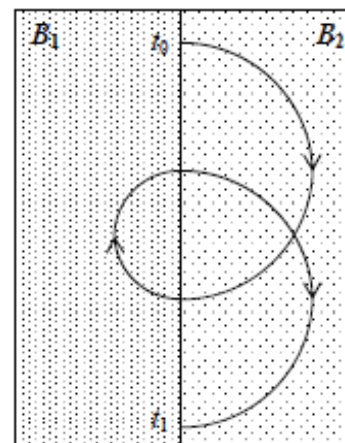
e_fiz_09maj_ut.pdf

16.5.

1. Egy elektron olyan mágneses térben mozog, melyet két, egyenként homogén, egymással párhuzamos (az ábra síkjába befelé mutató), de különböző nagyságú mágneses mező alkot. t_0 időpillanatban az elektron éppen a két térfelet határoló siktól indul, a síkra merőlegesen 10^5 m/s sebességgel, és az ábrán látható, félkörökből álló pályát írja le. Az első térrészben a mágneses indukció nagysága $5,7 \cdot 10^{-7}$ T, a második térrészben az elektron által leírt körpálya sugara kétszer akkora, mint az első térrészben leírt körpályájának sugara. t_1 időpillanatban az elektron ismét a két térfelet határoló síkra ér.

Adatok: $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ C, $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31}$ kg

- Mekkora az elektron által leírt körpályák sugara?
- Mekkora a mágneses indukció nagysága a második térfélen?
- Mennyi utat tesz meg az elektron összesen t_0 és t_1 között?
- Mennyi idő telik el t_0 és t_1 között?

e_fiz_10maj_ut.pdf

e_fiz_09maj_fl.pdf

e_fiz_10maj_fl.pdf

